

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ -- JUD. TARNAVA MICĂ.

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoiaia :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

In jurul Trianonului

Când scriem aceste șire încă nu cunoaștem răspunsul oficial, pe care guvernul Ungariei va veni să-l dea, ori poate îl va fi și dat, unei note diplomatice a țării noastre, alarmate de un recent discurs revizionist al premierului Bethlen dela Budapesta. Cunoscând însă atitudinea acestui guvern față de demersurile similare, dar făcute numai oral, ale celorlalte două state succesoriale, cădrora ministrul de externe ungar le-a răspuns, că o acțiune pașnică pentru revizuirea tratatului Trianon, nu se împotrivesc spiritului acestui tratat, este aproape sigur, că răspunsul Ungariei se va menține și față de noi pe acelaș punct de vedere, în sprijinul căruia contele Bethlen crede că poate invoca — cum a făcut-o într'un recent interview dat presei maghiare — chiar un articol (19) al tratatului însuși.

Intors de curând dela Madrid, unde își ține acum ședințele Societatea Națiunilor, contele Bethlen s'a oprit în drumul său spre casă și la Parisul dlui Briand și dacă se va confirma, că atitudinea luată, în chestia ce ne privește, de ziarul Le Temps este în adevăr o sugestie a oficialității franceze, va trebui să înțelegem că premierul ungar a raportat în capitala Franței o adevărată biruință. Într'un număr recent al său, ziarul acesta — inspirat, cum se știe, direct de ministrul de externe francez — preciza anume, că guvernul maghiar ar fi liber să facă o propagandă verbală pentru revizuirea tratatului Trianon, pe care-l consideră nedrept și că, atâta vreme, cât aceasta propagandă nu trece în domeniul faptelor și prin urmare nu amenință direct pacea, nu i-se poate găsi nici o vină într'asta. Acelaș lucru s'a afirmat, nu odată și chiar în chip oficial, din partea guvernului italian, afirmative principalul inspirator și motor al mișcării revizioniste a Ungariei, și nu ar fi nici o mirare dacă actualul guvern laburist al Angliei s'ar declara și el în favorul tezei maghiare. Nu prea mare încredere poate să ne inspire, sub acest raport, nici atitudinea Poloniei, al cărei ministru de externe a fost de curând oaspele mult aclamat al Budapestei, iar asupra finutei ce pot se aibă în cauză Rusia, Germania și toate celelalte țări, cari au ieșit înfrânte din marele războiu, nici nu mai încap discuție.

Așa fiind, demersul țării noastre și al înfrerii Miciei Entente, care parecă în adevăr n'a avut decât scopul de a solidariza cu teza ei marile puteri ale Europei, poate fi socotit eșuat. Răspunsul Ungariei, în orice termini va fi finit, probabil nu va mai avea deocamdată alte urmări în afară. Belgradul Iugoslaviei a și anunțat, că incidentul îl socoate închis, iar fără o solidaritate deplină între statele succesoriale — solidaritate care pare a fi lăsat de dorit chiar și la întâiul demers —, ne-am expune, credem, la o și mai accentuată știrbire a prestigiului țării, ceea ce, evident, nu-i iertat să se poată produce.

Cele petrecute vor avea însă și vor trebui să aibă repercusiuni aici acasă, în țară. Ele vor tre-

Acțiuni și reacțiuni

Ortodoxia românească de azi și Ungaria de ieri — Câteva comparații cu trecutul apropiat

de Dr NICOLAE LUPU, profesor

Este cu totul firesc, ca oricărei acțiuni să-i corăspundă o reacțiune și ca aceasta să fie cu atât mai puternică, cu cât mai puternică a fost și acțiunea căreia îi corăspunde. Oricine (individ sau popor) nu vrea deci să se expună la loviturile păgubitoare sau chiar fatale ale reacțiunilor, a trebuit și va trebui să evite acțiuni, cari puteau sau pot da naștere la atari primejdii pentru ființa lor. Dar nu toți au înțeles acest principiu firesc și în toate vremile s'au găsit destui cari, orbiți de patimi, au crezut și cred că pot să lucreze fără nici o considerare la urmările inevitabile ale acțiunilor lor.

În ce ne privește pe noi Români din Ardeal, ajunge să ne gândim la situația ce am avut înainte de război. Vrând statul ungar de atunci să facă din toți locuitorii Ungariei un singur popor, cu o singură limbă și cu aceleași obiceiuri, s'au folosit în acest scop și de o întreagă serie de mijloace nepotrivite. Vrând să șteargă din mintea Românilor și urmele ideii de libertate națională, au început să persecute bunăoară și tricolorul nostru. Unde îl aflau, în cosițele fetelor, în pălăriile feciorilor, în târg sau la horă, îl smulgeau fără milă și-l călcau în picioare. Și care a fost urmarea acestei proceduri nebune? Tricolorul nostru a început să fie prețuit de toată suflarea românească, a început să fie iubit ca un lucru sfânt. Fetele îl purtau în căptușala pieptărașelor, iar flăcăii în sân, ca relicvie din cele mai prețioase. Femeile în Dumineci și în sărbători purtau în mână buchețele compuse numai din flori în culorile noastre naționale, iar albiturile lor și ale bărbaiților erau înflorite cu arnicu sau mătasă de aceeaș culoare. Au început apoi să persecute cântările noastre naționale. Dar niciodată câmpii și codrii Ardealului n'au răsunat mai mult de „Deșteaptă-te Române“, „Colo în munții Țebii“ și altele, decât în vre-

bui să ne sugereze anume revizuirii a forțelor reale de cari dispunem, vor trebui să ne impună o mai meticuloasă grijă de cultivarea raporturilor internaționale și — mai presus de toate — o mai pronunțată propagandă a gândurilor și aspirațiilor noastre legitime în străinătate. Iar dacă pentru susținerea acestora se vor cere și anume rectificări în atitudinea noastră de până acum față de minorități, vor trebui să se facă și acestea.

Este, după părerea noastră, singurul drum indicat, în împrejurările date, de marile interese ale țării. (ar.)

mile acelea. Iar dacă stăpânii de ieri ai Ardealului au scos limba română din școale, fiecare cap de familie a ajuns, în schimb, un fel de profesor de română pentru familia lui.

Astăzi, în România mare, nu mai este cazul acesta. A încetat acțiunea și e numai firesc să nu mai putem înregistra nici reacțiunea. Din acelaș motiv a ieșit din moda fetelor de pela sate și tricolorul, iar locul cântecelor naționale „Nițu Ciobănelul“, „Horia bea la crișmă în deal“, „Strigă Iancu dela munte“, „Din Tisa până 'n Carpați“, „Trei colori cunosc pe lume“ și atâtea altele, au început să-l ia „Calul bălan“, „La Bacău“, „Bate Doamne strada asta“ și alte cântări de acest fel, plămădite prin mahalalele orașelor din vechiul regat. A încetat acțiunea, a încetat și reacțiunea, și eu cred că nu greșesc afirmând, că dacă Ungaria de ieri ar fi urmat o atitudine mai conciliantă, dacă acțiunea Ungurilor de a ne desnaționaliza ar fi fost mai cuminte, ar fi avut alte rezultate și poate nu-și mâncau țara.

Nu pot să uit, în legătură, un lucru văzut acum de curând, cu ocaziunea serbărilor naționale dela Alba-Iulia. În restaurantul gării Teiuș, erau vre-o patru ofițeri români la o masă, și vorbeau între ei rusește. Am aflat, că erau din Basarabia și m'am gândit imediat, că Basarabia a stat abia o sută ani sub stăpânirea rusă, dar având, în ce privește naționalismul, o atitudine mai cuminte, a făcut, iată, ca și după 10 ani dela unire, ofițeri din armata română să fie ispițiți a vorbi între ei limba rusească.

Aceleași constatări se pot face, în altă ordine de idei, în legătură cu raportul dintre cele două biserici românești din Ardeal. În anul 1911, când biserica ortodoxă a Sibiului încă nu era „dominantă“, la jubileul de 50 de ani al Asociațiunii, episcopii greco-orientali de atunci erau alături, aici în Blaj, cu episcopii bisericii noastre. La fel, în cea mai bună înțelegere trăiau și preoții acestor biserici, iar credincioșii își vedeau și ei de biserica proprie și de necazurile ei, preocupați nu de gândul de a-și strica împrumutat, ci de acela cum ar putea face din ele adevărate citadele ale românismului. Biserica noastră era numită „sora“ dela Blaj, iar noi eram „frații uniți“.

După înfăptuirea României mari situația s'a schimbat în spre rău. Frații ortodocși, văzându-se mai numeroși, începură o puternică campanie de proselitism, în serviciul căreia a crezut că pot să pună și mijloace din cele mai detestabile. Pentru a ne sparge rândurile nu s'au sfiit să imbecile lumea cu minciuni, ca

bunăoară, că ceice se întorc la „legea statului” — cum le place să-și numească credința — vor căpăta păduri, li-se vor face biserici, li-se vor da porțiuni canonice, li-se vor face slujbele gratis, și alte multe de felul acesta, ca și cum statul acesta n'ar avea alte lucruri de făcut, decât să se pună în serviciul militant al unor gânduri atât de meschine. S'a făcut însă și mai mult. Dela vorbe s'a trecut mai apoi și la fapte și mizeriile răsunătoare cari ni-s'au făcut la Cib, Poiana, Gălăuș, Hamba, Gâmbaș, Ilba, Reteag, și atâtea altele, grăiesc cum nu se poate mai răspicat despre hotărîrea în adevăr serioasă, luată, cum se știe, cu „ferestrele deschise”, de-a suprima biserica noastră cu orice mijloace.

Și care a fost rezultatul? Pentru frații „dominanți” lăsăm să o spună d-nii Goron dela Cib și Poiana, Negoescu dela Gălăuș, Scorobeș dela Hamba, Iosif Pop dela Gâmbaș, și alții de pe aiurea, al căror nume ne scapă, iar pentru credincioșii noștri să o spună ori care mirean de bună credință. Astăzi fiecare credincios al bisericii noastre știe, că nu e tot una să fii ortodox ori catolic, al Blajului ori al Sibiului, condus de evanghelie ori de patimă; știe să facă deosebire între a-ți iubi neamul cu jertfa propriei vieți, și a te iubi pe tine însuși cu jertfa neamului și a reputației lui. Acțiunea „dominantă” a provocat reacțiunea bisericii noastre, care ne-a dus la înjgheburile societății AGRU, și la manifestații ca cele din anul trecut dela Târgu-Mureș și de aiuria. Și dacă frații „dominanți” vor continua pe panta apucată nu vor întârzia nici alte urmări firești ale nesocotinței de-a căuta să dărîmi cu puterea un lucru aparținând altui domeniu, unde nu se poate opera decât cu armele persvadării și ale bineului mai accentuat, pe care ești în stare să-l faci.

Dacă vreau deci frații „dominanți” să ne câștige, să ne arate pilde vii de muncă, cinste moralitate, de ordine și disciplină, mai avansate de cum le avem, și să se abțină dela orice manifestări de altă natură, fiindcă pe calea urmată până acum, la îndemnul marelui Neodihnit al Sibiului, n'au să isbutească în veac.

Cine va trăi, va vedea!

In amintirea episcopului Inocențiu Micu.

Drept o întregire a informației noastre din numărul ultim, dăm aici după „Neamul Românesc” (Nr. dela 17 Iunie c.) următoarele șire privind serbarea de comemorare dela Roma a marelui nostru episcop martir:

În Italia, mai mult ca în altă țară străină, e nevoie de o intensă, continuă și abilă propagandă românească pentru a spulbera propaganda de ură și dispreț ce o fac Ungurii în contra noastră. Semnalăm cu vie satisfacție inițiativa laudabilă a mănunchiului de compatrioți din Roma, cari cu un modest obol pentru biletele de invitație și pentru cunună, au reușit să facă o solemnă pomenire a martirului ardelean, Vlădica Inocențiu Micu.

Se implinesc anul acesta două veacuri dela numirea de episcop a aceluia, care înțelegând importanța unei culturi superioare pentru Români a întemeiat seminarul și mănăstirea din Blaj, a obținut trimiterea tinerilor teologi la Viena și Roma și astfel a fost răspânditorul unei lumini, ce a jucat rolul cel mai hotărîtor în renașterea noastră politică și culturală.

Aproape toată colonia română precum și un mare număr de Italiani, printre cari membri Soc. „Amicii României” — au luat parte la serviciul divin celebrat de patru proci în biserica ruteană din Piazza Madonna dei Monti, unde se găsește mormântul episcopului. Păr. Emil Iuga a ținut după parastas o frumoasă cuvântare în limba italiană arătând viața de suferinți, de luptă și de martiriu a marelui episcop. (pd.)

Un epilog al tratatului din Lateran.

Din Torino se anunță, că președinții Senatului și Camerei italiene, împreună cu păstrătorul sigiliilor, d. Rocco, reprezentantul guvernului au depus în numele fascismului, și în urma însărcinării primite din partea d-lui Mussolini, pe mormântul lui Cavour, la Santena, o coroană cu o ramură de măslin, simbolul păcii intervenite între stat și biserică.

D. Federsoni, președintele Senatului, în cuvântarea ținută cu acest prilej, a relevat, că Italia, în cei 7 ani de activitate fascistă, a să-

vârșit reînnoirea complectă a vieții sale, realizând scopul suprem, pe care Cavour l-a indicat până în ultimul moment, adică *reconcilierea dintre biserică și Roma*, capitala recunoscută a regatului Italiei, sub dinastia de Savoya. D. Federzoni, a mai adăugat, că acum contrastul între supunerea religioasă și necesitatea unității, care a reprezentat tragedia spirituală este definitiv rezolvat, atât prin textele de lege cât și în spiritele întregii țări, grație admirabilei refaceri.

Este și acesta un semn al vremilor noi, cari par a favoriza în mare măsură misiunea divină a bisericii Domnului.

Două mărturisiri în chestia dela Konnersreuth. În legătură cu un proces de presintat din partea unui doctor ateu din Freiburg contra dlui Dr Lema, un reputat scriitor catolic al Germaniei, care a respins în cuvinte nu tocmai măgulitoare atacurile nesocotite ale doctorului în chestia cunoscută a fetei minunate dela Konnersreuth, s'au produs în fața forului judecătoresc două depoziții, vrednice a fi reținute.

Una este a profesorului *Dr Seidl*, o adevărată somitate a științei medicale, care a declarat în rezumat următoarele: Fata Tereza Neumann din Konnersreuth stă sub tratamentul meu din Septembrie 1927, de când n'a luat la sine, în afară de sf. cuminecătură, pe care o primește zilnic, nici un fel de aliment. Cu toate acestea puterile-i trupesti nu-i sunt extenuate și ceace pierde în cursul pătimirii sale din zilele de Vineri recâștigă consecvent în zilele următoare. Ranele (stigmatetele), cari se ivesc Vineria dela sine, sunt și ele lucruri extraordinare, cari nu se pot explica după starea de azi a științei medicale, dar faptul că de ani de zile trăiește fără orice mâncare îl socot un fapt mult mai extraordinar, și nu cred să poată cu el fi explicat vreodată pe cale naturală.

A doua depoziție este a profesorului *Ewald*, un necredincios, care nu crede în minuni. Acesta a declarat, că observă mai de mult timp pe Tereza și nu-și poate explica nici decum cele ce i-se întâmplă. Nu crede în minune și speră, că vom ajunge, cu vremea

☐ ☐ Foia „Unirii” ☐ ☐

O școală de preoție

Câteva notițe istorice despre Academia de teologie din Gherla *)

de A. C. Albinus

Inițiată în toamna anului 1859. Academia de teologie din Gherla împlinește 70 de ani de existență. Aproape 60 de ani cad în perioada de robie națională. Și dacă luăm în seamă împrejurarea, că o mare parte a studenților teologi dela acest institut au fost recrutați dintre absolvenții liceelor maghiare, vom putea să apreciem importanța pe care a avut-o această Academie din punct de vedere național. Ca și biserica unită, la fel și institutul de teologi din Gherla a îmbinat în mod strălucit cele două idealuri: creștin și național. Și azi, preoții noștri albiți vorbesc cu înduioșare de timpul petrecut în Seminar, unde mai întâiu au avut prilejul să citească pe Alexandri și Eminescu. Ca prin farmec, li-s'a risipit tot ce încercase să le însufle școala maghiară despre inferioritatea culturii și artei românești.

Întăiu, urmând o tradiție bimilenară a institutelor similare din Apus, mai târziu pentru

*) Apropiindu-ne de sfârșitul unui nou an școlar, facem loc cu plăcere acestor notițe privind una din școlile superioare ale bisericii noastre. N. R.

a scăpa de insistențele tot mai pronunțate ale guvernelor maghiare, de a se introduce în institut limba de predare ungurească, în Academia gherlană cursurile se făceau, paralel, în limba română și latină. Și aceasta încă a fost un mijloc de înălțare sufletească; căci studenții teologi făceau în acest chip, oră de oră și zi de zi, în practică, filologie romanică. Importanța acestui lucru îl poate înțelege numai cel ce a trecut prin toate retortele și umilirile, la care erau supuși elevii români în școlile ungurești.

Pentru a asigura o reușită cât mai complectă acestei educații naționale, în 1869 s'a întemeiat Societatea de lectură „Alexi Șincai” a teologilor gherlani.

În mod firesc, viața Institutului teologic este în strânsă legătură cu activitatea episcopilor, cari s'au succedat în scaunul sfintei episcopii a Gherlei. Întăiu episcop Ioan Alexi (1854—1863), chiar pentru a putea să facă față cheltuielilor cu susținerea Seminarului, a fost numit titularul abației reale de Lekér. Succesorii celui dintăiu episcop însă trebuie să se mulțamească cu o subvenție ce se da din partea guvernului pentru susținerea Seminarului. În vremea din urmă această subvenție s'a ridicat la suma de 30.000 cor.

Academia s'a instalat, în 1859, într'o casă închiriată, în nemijlocita apropiere a plebaniei armenești. Casă cu etaj, dar neîncăpătoare, nu putea să adăpostească școala și căminul studen-

ților teologi. Mulți din acești studenți erau nevoiți să stea în oras, la gazde. Situația aceasta n'a putut-o schimba nici episcopul Ioan Vancea (1865—1868), viitorul întemeietor al internatelor din Blaj, și nici Mihail Pavel (1873—1879), care trecut la scaunul Orăzii, devine al doilea întemeietor al liceului și fondator al școlii de fete și al internatelor din Beiuș. Episcopul Ioan Sabo (1879—1911) abia a luat în mână guvernarea eparhiei, închiriează pentru Academie palatul, mult mai încăpător, al conților Karacsonyi. În 1920 acest palat e cumpărat și trece în proprietatea episcopiei. Numărul studenților însă crește mereu, ajunge la o sută. Așa că a fost nevoie ca o parte a dormitoarelor să se așeze într'o altă casă, și această proprietate a episcopiei de Gherla.

Marele arhieru Vasile Hossu (1912—1916) împiedecat de cataclismul războiului mondial n'a putut desăvârși grandioasa operă ce începuse, de a întemeia în Gherla un „mic Vatican” a rămas numai fundamentul: catedralei, reședinței, Seminarului și școlilor normale. Actualul arhieru, P. S. S. Dr Iuliu Hossu (1917—) așteaptă, acum după ratificarea Concordatului fixarea definitivă a sediului eparhiei, pentru a realiza gândurile mărețe ale predecesorului său.

Dela înființare până azi, Institutul teologic a avut 6 rectori, și 7 prodirectori, cei dintă îngrijind de viața internă seminarială și de educația clericală, cei din urmă îndrumând instrucțiunea la Academie. Unii (Ștefan Bilțiu

să-le explicăm și fără minune. Pentru azi este însă silit să declare, că știința nu are nici o explicație pentru manifestările dela Konnersreuth.

În fața unor atari mărturisiri nu este apoi nici o minune, dacă Dr. Lama a fost absolvit de acuza ce i-s'a adus și dacă religia catolică, creia îi aparține această față miraculoasă, câștigă un ascendent din cele mai însemnate în legătură cu cele ce se petrec la Konnersreuth:

Știri mărunte

PENTRU RESTANȚIERI. Apropiindu-ne de sfârșitul întâiului semestru, rugăm cu insistență pe toți cari nu și-au plătit încă abonamentul pe anul în curs, să bivevoiască a ni-l trimite cât mai curând pentru a putea face și noi față cheltuielilor ce avem cu tipărirea gazetei.

Lucă un concordat. O telegramă particulară din Berlin anunță, că primul ministru prusian Braun și Nuntial papal Pacelli au semnat la 15 Iunie c. un concordat încheiat între Vatican și Prusia. Acesta prevede arhiepiscopate la Breslau și Paderborn și episcopate la Aachen, Berlin și Schneidemuehl. Pentru alegerea de episcopi, capitolele vor înainta o listă Papei, care va desemna trei candidați, dintre cari capitolul va alege pe episcop. Numai cetățeni germani, cu școală germană, vor putea ocupa demnități bisericești. Subvenția statului pentru biserica catolică se sporește dela 1,4 la 2,8 milioane mărci. — După cel din Bavaria, încheiat de câțiva ani, acesta este al doilea concordat al țării Republicii germane cu Vaticanul.

Universitatea populară dela Valenii de munte. În legătură cu cele comunicate deja apropos de această minunată instituție a dlui prof. Nicolae Iorga, ale cărei cursuri vor avea loc între 15 Iulie și 15 August, mai amintim că ca costul căminului este 200 Lei, iar cantina 1500 Lei pe tot timpul cursurilor. — Inscriverile se fac la »Liga culturală«, București, bulev. Schitu Măgureanu 1.

Locale. Luni, la Nașterea sf. Ioan Botezătorul, va predica în catedrală p. Dr. Coriolan Pop-Lupu, profesor la Academia de teologie, Sâmbătă, la sf. Petru și Pavel, p. Dr. Iuliu Maior, profesor la liceul de băieți, iar Duminică vi-

toare, a șasa după Rusalii, p. Dr. Nicolae Popp, profesor la școala normală de băieți.

— O frumoasă serbare școlară s'a ținut Duminică trecută în sala de gimnastică a liceului de băieți, care a distribuit cu acest prilej premiile de concurs aranjate pentru toate materiile cu elevii claselor V—VII. S'au împărțit cu totul 20,000 Lei — puși la dispoziția liceului din partea prefectului județan, d. Dr. Z. Boila, de față și el la această serbare — și s'au dat în sume de câte 500 și 1000 Lei, împărțindu-se cu totul un număr de peste 30 elevi. Cei mai mulți au fost premiați la religie (8) și la științele naturale (6), dar și la toate celelalte materii s'au găsit amatori, cari și-au pus la încercare puterile. Serbarea a deschis-o p. Dr. Ștefan Pop, directorul substituit al liceului, iar la sfârșit a avut frumoase cuvinte de încurajare Mgr. Dr. Ambroziu Chețianu, vicarul mitropoliei.

— Adunarea generală a Casinei, ținută Duminică trecută, a reales în fruntea acestei instituții pe cei mai mulți membri ai Comitetului de până acum, în frunte cu directorul nostru. Ca membri noi au intrat în comitet dd. Dr. Traian Dengeh, primpretor, Dr. Coriolan Suciu și Aurel Rusu, profesori.

Spre un aranjament al chestiunii religioase din Mexico. Luptele dârze duse de catolicismul mexican pentru libertatea bisericii, care a cerut și numeroase jertfe de sânge, nu s'au dat fără rezultat. O știre din Mexico anunță anume, că în curând se va semna între Vatican și conducătorii republicii un acord, prin care se va pune capăt neajunsurilor grave provocate de legea cunoscută alui Calles. Amănuntele acestui acord încă nu se cunosc, dar odată ce Roma l-a acceptat, el nu poate decât să asigure libertatea de cult și astfel bisericile vor fi redeschise pentru a reda sufletelor credincioase pacea mult așteptată.

Premii în institutele eparhiei noastre de Oradea. Taxa de întreținere pentru internatele din Oradea și Beiuș ale eparhiei noastre orădene s'a fixat pe noul an școlar în suma de 12.000 Lei. Internatul școlii normale din Oradea are 120 burse, dar se acordă reduceri și la celelalte internate. Terminul de concurs este ziua de 4 Iulie și cererile sunt a se trimite Rectora-

telor respective. — Pentru Academia de teologie primirile se fac în ziua de 11 Iulie, pe când s'a convocat o ședință plenară a Consistorului eparhial.

Universitățile vor fi ajutate. În legătură cu serbările jubilar ale Unirii, guvernul a hotărât să mai taie din proporțiile prea mari ale serbărilor de câte o zi prin toate capitalele provinciilor, ajutând, în schimb, cu sume mai însemnate, cele patru universități și alte școli superioare ale țării. În scopul acesta s'a votat de curând un credit de 110 milioane Lei, din care se vor da câte 25 milioane universităților din București, Iași și Cluj, 15 milioane universității din Cernăuți, și câte 10 milioane pentru învățământul superior din Chișinău și din Timișoara. Suma este luată din fondul de 10 milioane dolari, afectate pentru lucrări publice.

Patruzeci ani dela moartea lui Eminescu. La 15 Iunie c. s'au împlinit 40 ani dela moartea lui M. Eminescu. Din acest prilej s'a aranjat la București o pioasă comemorare, inițiată de asociația studenților în litere și filosofie, iar presa a publicat aprecieri și studii interesante asupra operei marelui nostru scriitor. Deosebit s'a relevat simpatia de care se bucură acest scriitor în toate straturile societății noastre, simpatie manifestată bogat prin contribuțiile ce se fac pentru ridicarea de monumente în diferite părți ale țării (Botoșani, Galați, Sâni-Nicolaul mare, Putna, Iași, Cluj, București).

Amende pentru trenurile rapide. Oricine se va găsi în trenurile rapide fără legitimație de călătorie în regulă, ori fără tichetul cumpărat dela stațiunea de plecare, se va amenda cu Lei 600 la clasa I și lei 400 la clasa II. Scuțiți dela amendă sunt numai călătorii sosiți din transit, cari n'ar fi avut timpul necesar pentru procurarea tichetului dela stațiune.

Premii pentru stărpirea insectelor stricăcioase. Înmulțindu-se în unele județe în chip primejdios fluturii numiți »Albăstrița« și »Nălbarul«, ministerul de domenii a afectat 200,000 Lei drept premii pentru stărpirea acestor insecte. Ele se vor da în special la școli (între 500 și 5000 Lei) și elevi (între 50 și 1000 Lei), cari vor dovedi că au stărpit cele mai multe insecte. Este însă în interesul agriculturii și ministerul îndeamnă special, ca aceasta inițiativă să fie întregită și cu alte premii și măsuri potrivite pentru stărpirea acestor fluturi, cari pot să facă stricăciuni din cele mai mari.

Vederi istorice din 1918. Oficiul de desfacere al societății noastre culturale »Astra« a reușit să câștige o serie de fotografii privind momente din mișcarea națională dela 1918 a Ardealului, pe cari le-a multiplicat și le ofere spre cumpărare amatorilor. Sunt fotografii originale (cu totul 14), executate artistic în sepia, cartonate în mărime de 18×24 cm., iar una — care reprezintă mulțimea de popor, cu sute de steaguri, adunată la 1 Decembrie 1918 în Alba-Iulia — este un mare tablou în mărime de 32×50 cm. Acesta se vinde cu 200 Lei, iar vederile mai mici cu câte 70 de lei bucata. Întreagă seria se poate avea pentru suma de 950 Lei, plus 25 Lei porto. — Sunt icoane de mare actualitate, cari pot să decoreze orice interior.

Mulțumită. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Curatorul parohial din Chirileu (arhidieceză) mulțumește d-șoarelor Iulia și Claudia Moldovan din Boziaș pentru colecta de 2020 Lei, făcută în favorul fondului pentru edificarea unei noi biserici în Chirileu, în amintirea repausărilor Ioan și Isaia Moldovan, foști preoți, și Vasile Moldovan, fost prefect al legiunii a III-a din 1848. — Iustin Nașcu, preot«.

Pictură bisericească primă pentru executare NICOLAE POP, Târgul-Mureș, Str. Avram Iancu Nr. 47. (2)

1869—1875, Eusebiu Cartice 1891—1892 și Ioan Georgiu 1893—1911) au avut ambele oficii. Ceilalți: P. Dr. canonici D. Coroianu, Gr. Pop și Dr. Gh. Vidican au singur numai grija vieții interne, iar p. Dr. prodirectori Macedon Pop, M. Șerban, Dr. Oct. Domide și Dr. V. Bojor numai îndrumarea învățământului teologic.

Cu rectoratul canonicului D. Coroianu, bunicul actualului prim-ministru al țării, începe o nouă viață între zidurile Seminarului: o disciplină aspră, dar îndulcită prin bunătatea rectorului. Era nouă de viață intensă spirituală se desăvârșește cu activitatea p. Dr. duhovnic Dr. Octavian Domide, un animator neîntrecut spre viață ascetică, și cu activitatea profesorală a eminentului bărbat de școală, Dr. P. Fabian.

La început catedrele Academiei de teologie le-au ocupat canonicii. Mai târziu au fost numiți profesori având singur această sarcină. Din șirul profesorilor se remarcă M. Șerban, poliglot, pictor, compozitor muzical, bărbat înzestrat cu o extraordinară putere de muncă, făcând în același timp slujba de director al cancelariei diecezane, de profesor și prodirector al Academiei de teologie, de profesor și director al școlii normale, de inspector al tuturor școlilor din eparhie etc... At. Demian și Eus. Cartice, bărbați erudiți, care ar fi făcut cinste oricărei catedre universitare; Dr. V. Mihályi, un distins canonist, mai târziu mitropolit al Blajului; Dr. I. Șimon, cu o foarte apreciată lucrare din domeniul dreptului bisericesc; Dr.

Oct. Domide, cu o bogată activitate literară, eminent orator, care cu exercițiile sale spirituale a înălțat sufletele preoților din întreagă biserica română unită; Dr. V. Moldovan și Dr. V. Bojor, cari au introdus în educația clericilor o notă mai pronunțată națională.

Azi, în era libertăților naționale, cu sprijinul guvernelor românești, Academia de teologie din Gherla, cu un trecut atât de remarcabil în vremea de robie — dând până acum un număr de 975 absolvenți —, are, sub părinteasca ocrotire a Preasfințitului Iuliu, actualul episcop, care este un mare animator al clerului său, un larg și nestăngenic teren de muncă și progres.

Noul mers al trenurilor

Începând cu ziua de 25 Iunie 1929 circulația trenurilor prin gara Blaj este următoarea:

Spre București:		Spre Cluj:	
Ora	1.24 Accelerat	Ora	0.58 Accel. (Arad)
>	2.02 Personal	>	3.20 Personal
>	5.44 Accel. (Arad)	>	5.42 Accelerat
>	7.20 Personal	>	9.04 Accel. (Arad)
>	15.50 Rapid	>	13.20 Personal
>	17.28 Personal	>	15.04 Rapid
>	21.58 Accel. (Arad)	>	19.41 Personal
Târnava-mică:		Sosește:	
Ora	6.— Personal	Ora	0.25 Motor
>	9.30 Motor	>	11.48 Mixt
>	16.10 Mixt	>	21.35 Personal

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică, cu termenul de 10 Iulie, concurs la parohiile *Vad* (vicariatul Făgărașului), *Agârbicin* (prot. Mediaș) și *Vișa* (prot. Cojocna).

— P. Ven. Ordinariat de Oradea publică, cu termenul de 1 Iulie, concurs la parohia *Stăna* (prot. Codru).

† **Veturia Nicoară**, elevă a clasei V normale, o fiică a preotului nostru din Așintș (arhidieceză), s'a stins la 11 Iunie c. în anul 16 al etății. — Fie-i partea cu dreptii!

O excursie la Belgradul Sârbiei. Societatea culturală „Cuvântul Românesc” organizează la începutul lui August c. o excursie de câteva zile în capitala Iugoslaviei. Ea se va face pe Dunăre, cu vaporul, fixându-se plecarea pe ziua de 4 August, dimineața la ora 6, din Turnu-Severin. În Belgrad se va sta până în ziua de 6 August, cu găzduire la hotelul de primul rang. Costul participării este de 900 Lei, sumă ce trebuie trimisă integral odată cu anunțarea pe adresa: „Dreptatea Banatului”, ziar Timișoara II, str. Gloriei 4. — Până la T-Severin se garantează 50% reducere pe C. F. R. De pașapoarte individuale nu e nevoie.

Telefonul „Unirii”

P. Cocoloșeni. Timpul de examene la Academia de teologie se încheie, după informațiile ce avem, deodată cu anul școlar, la 29 Iunie, așa că alte examene nu se mai admit până la începutul lui Octombrie.

Dr. B. Cluj. După informațiile ce avem, conferența episcopescă, în care se vor discuta și chestiunile privind punerea în aplicare a dispozițiilor din Concordat referitoare la biserica noastră, se va ține aici în Blaj, la începutul lui Iulie. N'ar stica deci să vă îngrijiiți, ca materialul documentar, ce poată să pună într'o nouă lumină întreaga chestiune de care ne scrieți să ajungă la destinație încă în cursul lui Iunie. — În chestia sedului noii episcopii nu știm să se fi produs nici un alt moment nou, așa că combinația cu Satu-mare unde episcopia noastră ar putea avea deagata tot ce-i trebuiește, este, se pare, o combinație cu totul neserioasă. Mai ales, că nu trebuie să uităm, că concordatul nu desființează episcopia latină de acolo, ci o unește numai aequi-principaliter cu eparhia latină dela Oradea.

M. Timișoara. Concordatul de fapt n'are nici o dispoziție în ce privește dreptul tradițional de alegere al mitropoliei noastre din Blaj și astfel stricto iure s'ar putea spune, că de fapt acest drept ar fi desființat. Nu credem însă, ca Roma — căreia probabil nu i-s'a cerut din loc competent să prindă și acest lucru în concordat —, să refuze la timpul său un aranjament, care face parte integrantă a dreptului nostru bisericesc în vigoare. Aveți totuși perfectă dreptate, că acest punct e bine să fie, de pe acum, cât mai bine clarificat.

M. Toldal. În chestiunea de care ne scrieți, adresați-Vă părintelui canonic Ștefan Roșianu, care poate să vă dea toate lămuririle ce lipsă. De altfel, chestia este chiar acum în studiul unei comisii, încredințate cu elaborarea unor noi statute-tip pentru reuniunile de sub întrebare.

L. Alba Iulia. Chităm primirea sumei de Lei 100, abonament pe o jumătate de an.

Oficiul parohial. Sanislău. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

E. Târșolț. Confirmăm primirea sumei de lei 200, abonament pe anul curent.

Oficiul parohial. Vulcan. Am primit abonamentul pe anul curent.

Ș. Surdești. Am primit suma de 200 Lei, abonament pe 1929.

Corpul portăreilor Trib. Târnava mică

No. 1059/1928

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărei prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 3055/1928 a judecătorei mixte Blaj în favorul reclamantului Banca Centrală pt. ind. și comerț Alba-Iulia, repr. prin avocatul Dr. Camil Velican din Alba-Iulia, pentru încasarea creanței de 20.900 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 1 Iulie 1929 p. m. la fața locului în comuna *Bucerdea grânoasă*, la domiciliul urmăritului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 1 car de fân, 1 car după vite deteriorat, istag de grâu de cca 4 care, care va produce 50 feldere grâu, șerpării de piele, în valoare de 7650 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. *Dumbrăveni*, la 17 Maiu 1929.

FLEFLEA
portărei

Corpul portăreilor Trib. Târnava mică

No. 1052/1928

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărei prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 3043/1928 a judecătorei de ocol Blaj în favorul reclamantului Banca Centrală pentru ind. și comerț Alba-Iulia, repr. prin avocatul Dr. Camil Velican din Alba-Iulia, pentru încasarea creanței de 81.000 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 2 Iulie 1929 orele 10 a. m. la fața locului în comuna *Tiur*, la domiciliul urmăritului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 1 car după vite, 1 șură și grajd, 3 cară de fân și 45 feldere grâu, în valoare de 12.900 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. *Dumbrăveni*, la 17 Mai 1929.

FLEFLEA
portărei

Corpul portăreilor Trib. Târnava mică

No. 1042/1928.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărei prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 3039/1928 a judecătorei mixte Blaj, în favorul reclamantului Banca Centrală pentru ind. și comerț Alba-Iulia, repr. prin avocatul Dr. Camil Velican din Alba-Iulia, pentru încasarea creanței de 68.000 Le — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 1 Iulie 1929 orele 4 p. m. la fața locului în com. *Bucerdea grânoasă*, la domiciliul urmăritului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară *furage, cai, vacă, porci, șoproane, hamuri etc.* în valoare de 34.900 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. *Dumbrăveni*, la 17 Maiu 1929.

FLEFLEA
portărei

Batoze Typul cel mai nou

Tractoare

Instalațiuni de moară

S. A. Română pentru Comerț de Mașini Agricole

Cluj, Str. Reg. Ferdinand Nr. 63

Reprezentanța generală pentru România a fabricii

Első Magyar Gazdasági Gépgyár
BUDAPESTA

(927) 10-?

Aviz

Cine dorește să aibă uși, ferești și mobilă văpsite frumos și modern îl rog să cerceteze

Atelierul meu

(Strada Prințul Carol Nr. 145)

unde va vedea tot felul de mustre pentru mobilă și clădiri. — Pregătesc lucruri de tapetieră precum: divane, dormeze și saltele cu prețuri moderate. — Am dormeze gata și de vânzare

Lucrurile de tapetieră le fac și în rate.

Rog On. Public de binevoitorul sprijin

Iosif Székely

măiestru văpsitor-lustrator
trăsuri și tapetier

2-? (739)

FLEGLER

Întreprindere de tapetărie și zugrăvire artistică

Cluj, str. I. Rașiu

Zugrav modern de odăi. Specialități de tapetărie, asortiment din cele mai bogate

Întreprinde renovări, în stil, de biserici, castele; văpsiri de edificii și mobile, precum și lustruiri de email.

Execută, pe răspundere, stârpări de insecte.

Devize gratuite! — Comande din provincie se aranjează în condițiile cele mai favorabile.

8-?

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livreză clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu executate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 26-?

Important!

Important!

Dacă doriți să cumpărați Autocamioane și Camionete Automobile de lux

deschise sau închise, culori diferite, precum și piese de schimb, cauciucuri, accesorii, etc. cu prețuri convenabile, condițiuni de plată foarte avantajoase, adresați-vă firmei:

PĂCURARIU & MOLDOVAN

Atelier mecanic și garage de automobile

(888) 2-?

Blaj str. Simion Bărnuțiu Nr. 104